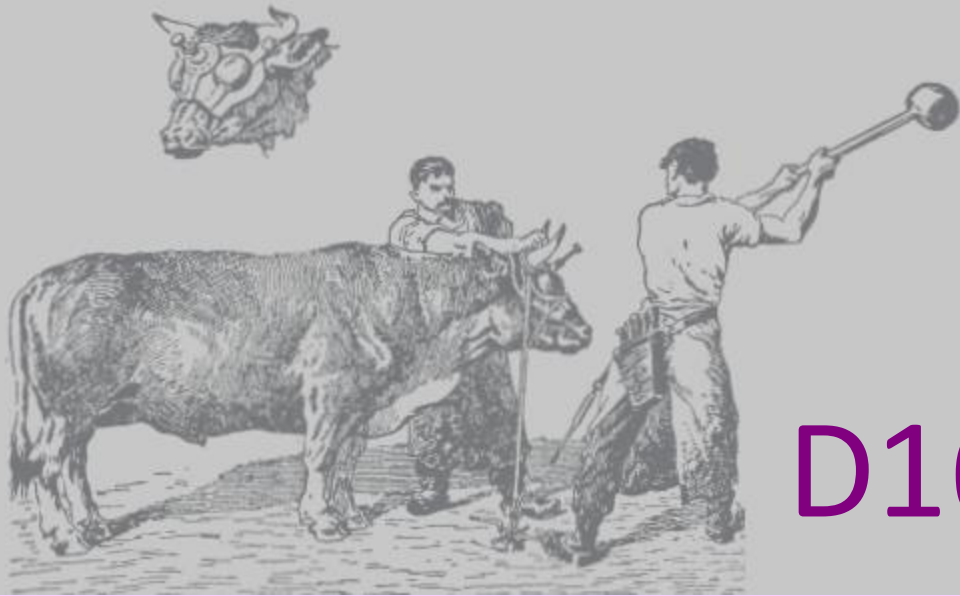

D16

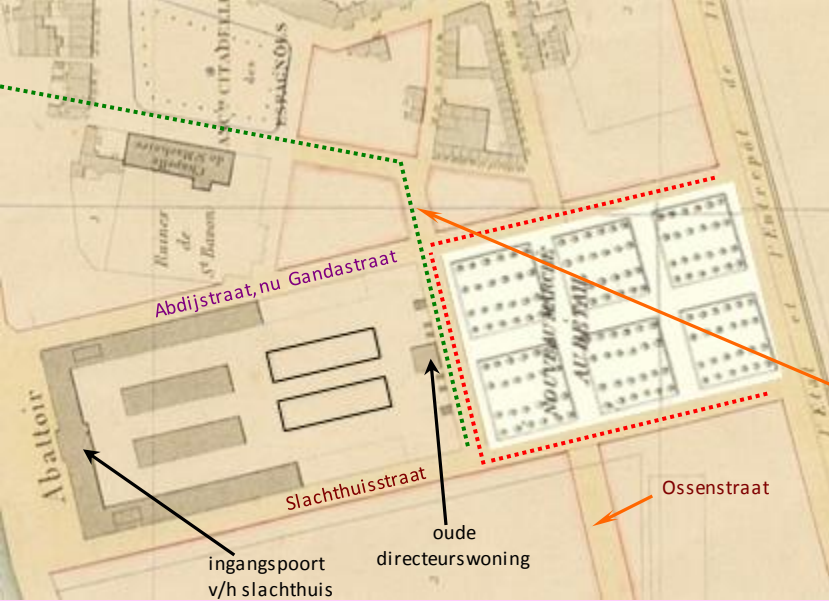
De Nieuwe Beestenmarkt & het
slachthuis en omgeving.

De fly-over naast de zwaai-
kom en het goederenstation.

De Dampoortbrug.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

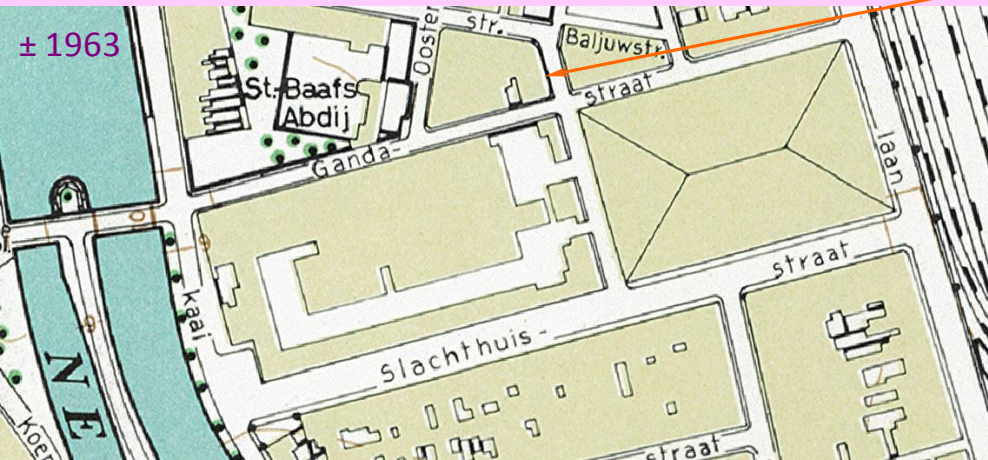

Om enigszins een beter inzicht te krijgen in de volgende dia's stel ik hier twee kaarten voor v/d site rond het slachthuis en de beestenmarkt tussen de Lousbergskaai en de Kasteellaan. Ik koos voor de kaart uit 1855, hiernaast afgebeeld, omdat de straten nog dienden uitgelijnd en de terreinen verkaveld zodat het geheel wat overzichtelijk bewerkt kon worden.

De **Spanjaardstraat** (groene stippellijn) begon aan de Voorhoutkaai (toen Slachthuislaan) en liep tot 1910 door tot aan de Slachthuisstraat. Na dat jaartal werd ze ingekort tot aan de Abdijstraat. De rode stippellijn kreeg dan de **Nieuwe Beestenmarkt** als straatnaam, welke in 1912 **Nieuwe Veemarkt** werd gedoopt.

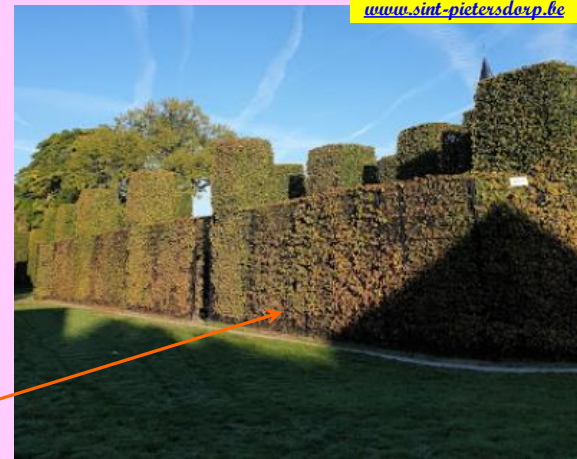
De **Abdijstraat** (nu **Gandastraat**) en de **Slachthuisstraat** liepen voordien tevens v/d kaai aan de Schelde tot aan de Spanjaardstraat of sinds 1910 tot aan de respectievelijke hoeken van de Nieuwe Veemarkt.

Het laatste stukje v/d huidige Kapelaanstraat heette destijds ook nog Spanjaardstraat.

De kaart van circa 1963 geeft dan integendeel het traject v/d Ganda- en Slachthuisstraat weer in de situatie zoals ze nu nog steeds bestaat, behalve dat de Gandastraat niet meer doorloopt tot aan de Slachthuisbrug doch eindigt thv het **Coyendanspark**.

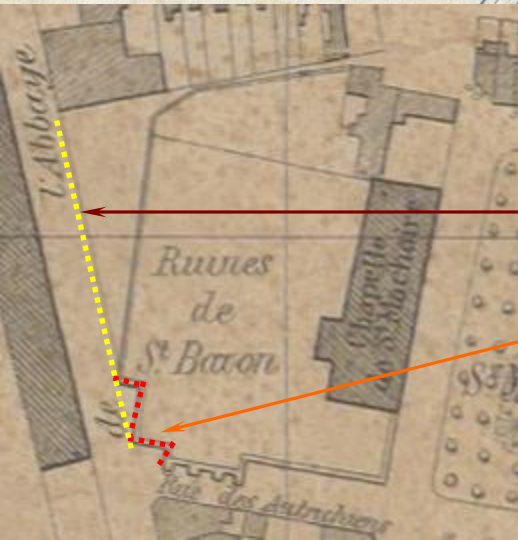
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gand Ruines de l'Abbaye de St Bavo I

E. Willems

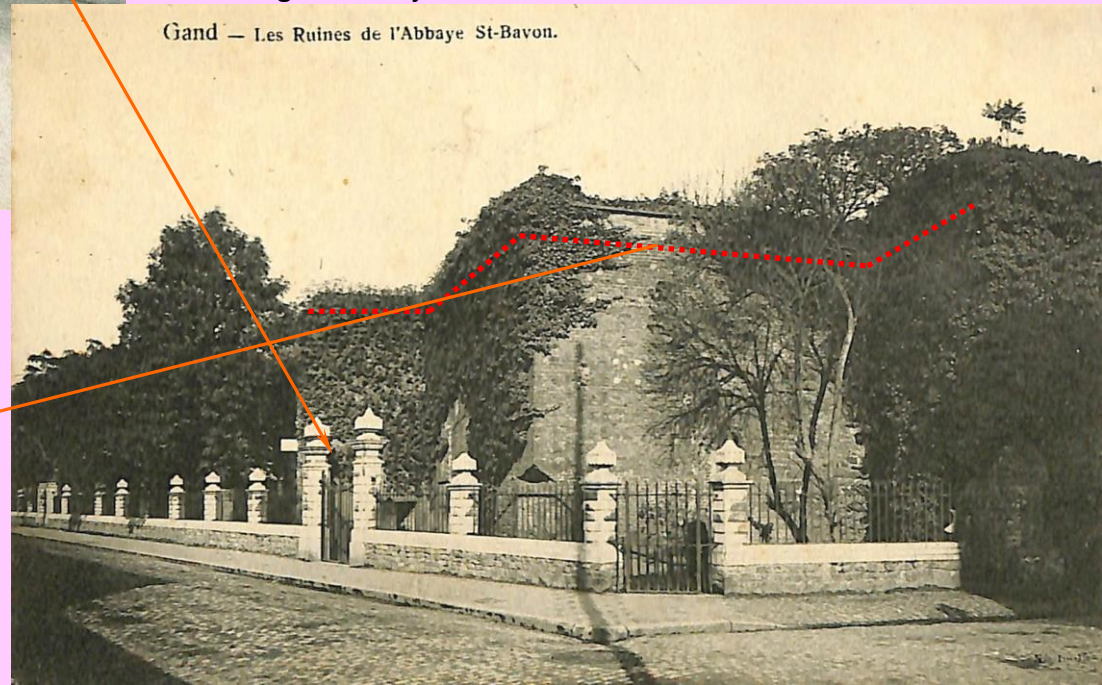
Omheining
op beide
foto's.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Twee postkaarten getiteld 'ruïnes v/d St.-Baafsabdij' welke samen een queeste tot een goed eind brengen. Een oud plan bijgehaald en de ogen op scherp gesteld. De foto hieronder is de sleutel v/d oplossing, achter de klimop op de muren zien we de contouren die we terugvinden op het plan ernaast.

Conclusie is dat de dame hiernaast in de Abdijstraat (heden Gandastraat) langs de omheining v/d abdij wandelt en het huis op de achtergrond het **hoekhuis** v/d Abdijstraat met de Oostenrijkstraat was.

Een betere titel voor beide kaarten zou 'Rue de l'Abbaye lelong les ruines St.-Bavon' geweest zijn.

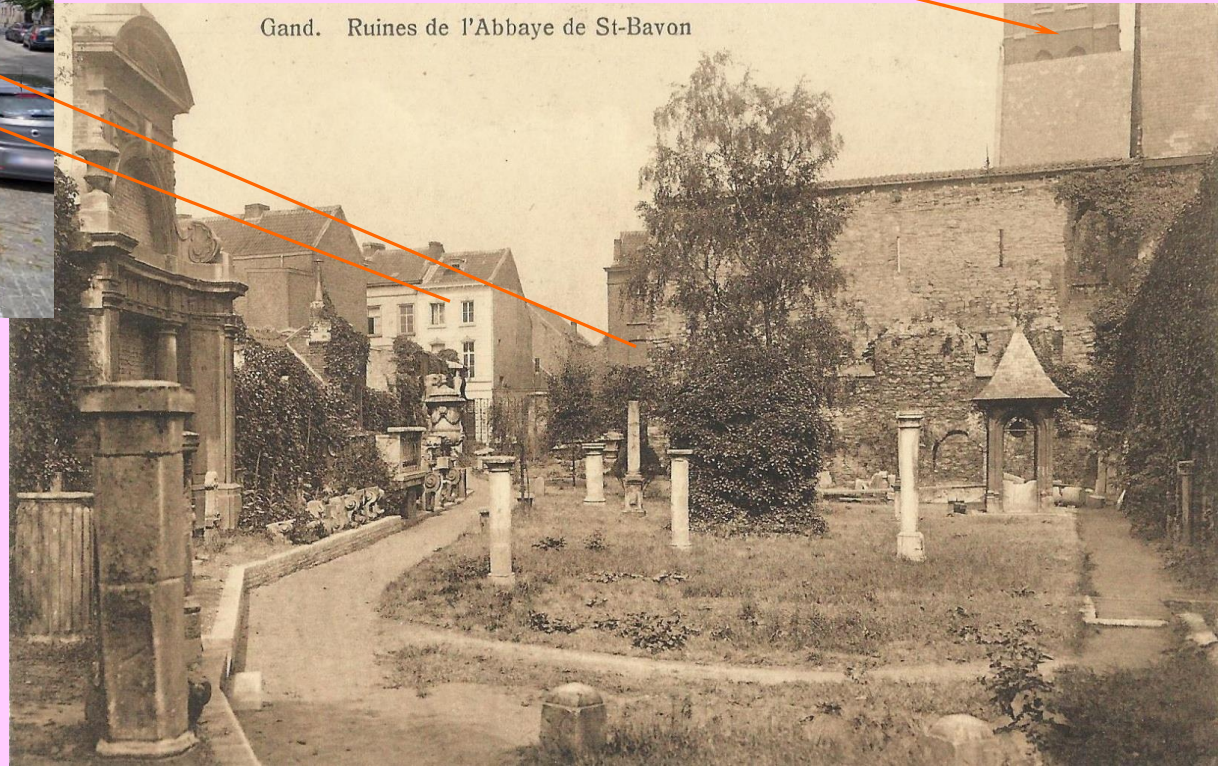

Gand — Les Ruines de l'Abbaye St-Bavon.

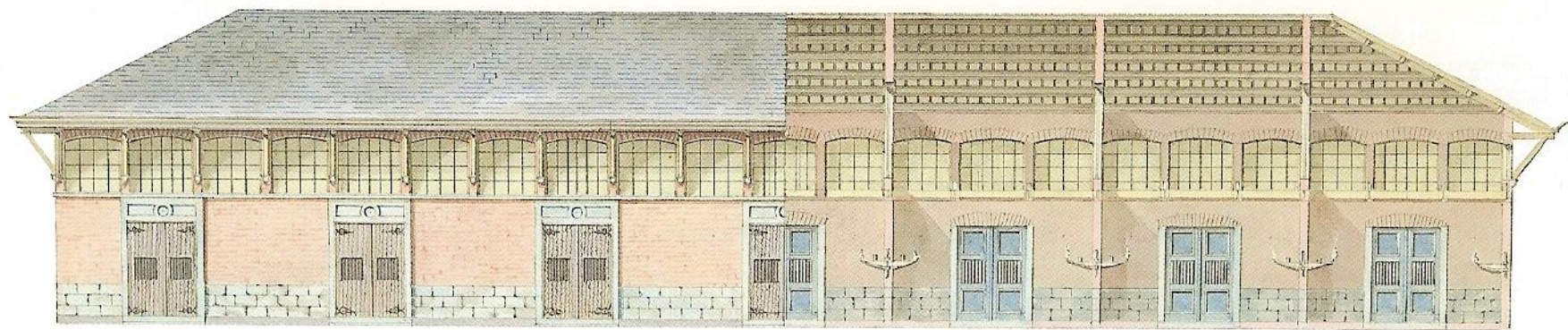
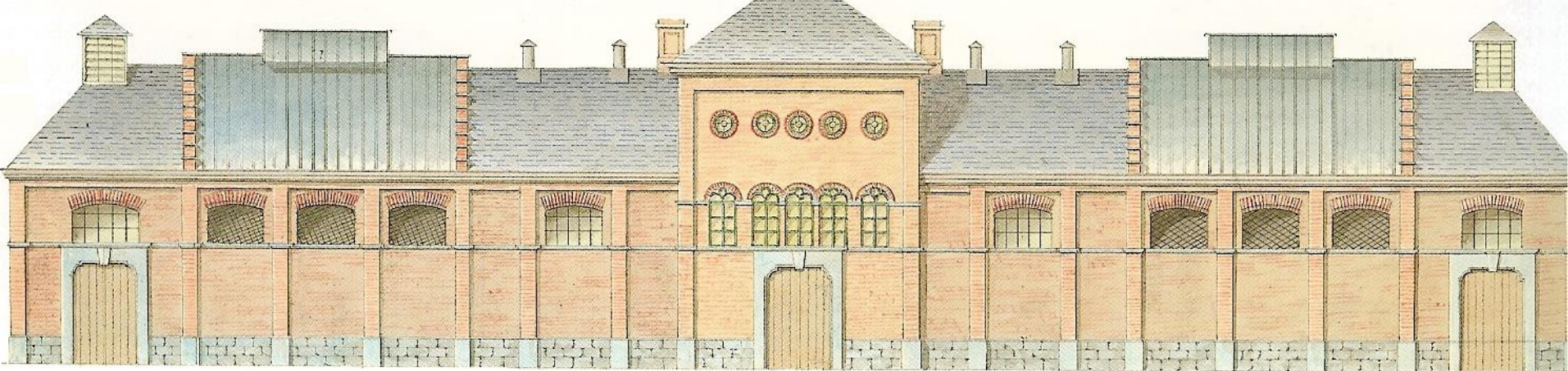

Ook de huizen n^{rs} 9 en 11 op de hoek v/d Spanjaardstraat met de St.-Machariusstraat werden gespot op een postkaart v/d ruïnes v/d St.-Baafsabdij uit het begin v/d 20^e eeuw.

Toren v/d St.-Machariuskerk

Gand. Ruïnes de l'Abbaye de St-Bavon

Ontwerp van het nieuwe slachthuis door de stadsarchitect Lodewijk Roelandt. In 1857 in gebruik genomen.

Yzeren Weg.

BOULEVARD.

Kasteellaan

BOULEVARD.

7
6
5
4
3
2
1 LOT.

8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	----	----	----	----	----	----

16
17
18
19

NIEUWE STRAET.

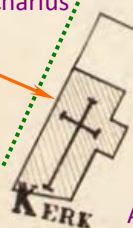
Rode stippellijn had in de eerste helft v/d 20^e eeuw de straatnaam Nieuwe Veemarkt

Spanjaardstraat voor de naamsverandering

Plaets.

St.-Macharius kerk

Abdijsstraat nu Gandastraat

De rivier de Ley.

GENT. BOEK-EN STEENDRUKKERY VAN C. ANNOOT-BRAECKMAN. KOORNMARKT.

Affiche voor de openbare verkoop circa 1855, gedrukt in de drukkerij van C. Annoot-Braeckman, Korenmarkt 13, op de koek v/d Donkersteeg.

De site rond de Nieuwe Beestenmarkt krijgt vorm door de nieuwe straten en verkavelingsloten eromheen. De spoorlijn (1857-1874) naar het handelsdok was blijkbaar al gekend, de nieuwe straatnamen staan nog niet omschreven.

Slachthuisbrug

Slachthuisstraat

beestenmarkt

Veemarkt
lag aan de
voorzijdev/d
directeurswoning

slachthuis

De **directeurswoning** van het **slachthuis** circa 1910, inmiddels al lang geleden gesloopt voor de bouw van een nieuw slachthuis, dat later ook plaats moest ruimen voor sociale woningbouw.

Het adres was destijds Spanjaardstraat 22.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gand — L'Intérieur de l'Abattoir.

1900

1907

1905

De nog **onoverdekte** Nieuwe Beestenmarkt tussen de Kasteellaan en het voormalig slachthuis.

De huizenrij is deze van de huidige **Gandstraat** welke voorheen enkele keren van naam veranderde.

Voor het vastleggen v/d verschillende jaartallen volstond het de namen v/d uitbaters op de gevels na te checken in de Gentse Wegwijzers.

Vóór 1910 was het de **Abdijstraat**.

In 1900, 31-33 I. Vereecken "In den Schaapherder" & op 35-37 w^{ve} D. Vandevelde "In de Stad Lokeren".

In 1905, 29 w^{ve} A. Pauwels & 31-33 C. Van Oostende "In den Schaapherder".

In 1907, 31-33 C. Van Oostende "In den Schaapherder" & W^{ve} D. Vandevelde met opvolger E. "In de Stad Lokeren".

't Landbouwershuis
L. Van Geertruy-Hugaert
Nieuwe Veemarkt 24

't Nieuw Slachthuis
Deceuninck-Kerres
Nieuwe Veemarkt

Kelvinator
Veemarkt

In den Schaapherder
Aug. Van Oostende
Nieuwe Veemarkt 9

Bonte Koe
Wwe Oct. Verhoeve
Veemarkt

Dat de veehandelaars
graag tussen pot en pint
zaken deden wisten we
al.

Deze verzameling
sigarenbanden met
reclame voor verschil-
lende herbergen op de
Nieuwe Veemarkt
getuigt ook van hun
genot in een sigaartje.

Een Kelvinator
is een
koelkast

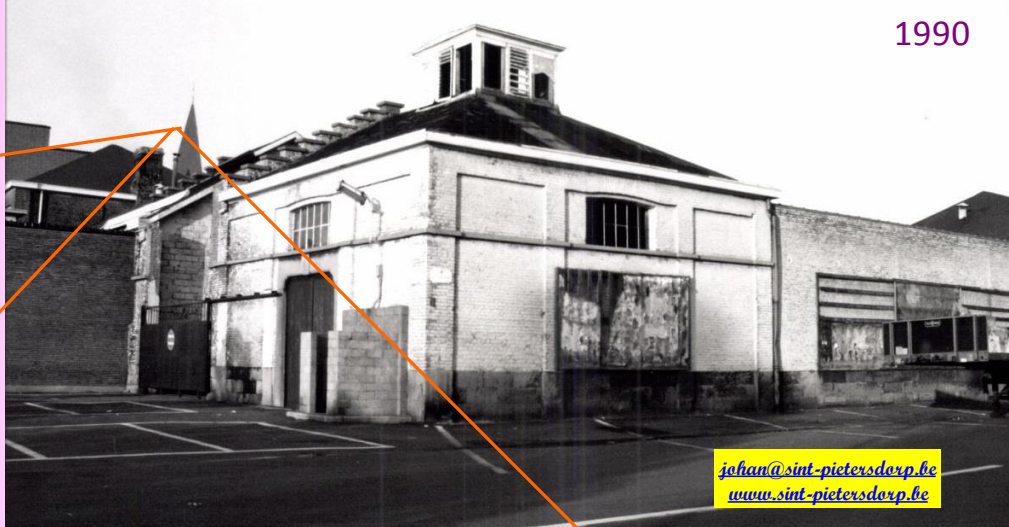
Cafés rond de
Nieuwe
Beestenmarkt

Hof Van Oostenrijk
Joseph G. Boone
Nieuwe Veemarkt 7

2017

1990

1983

Gelukkig zien we nog de toren van de kerk zodat we ons nog wat kunnen oriënteren!

1990

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Gandastraat
 nu
 Coyendanspark

Het enige gebouw dat overblijft van de slachthuis-site doet nu dienst als 'Herberg Macharius' een project van de Buren van de Abdij.

De foto's van voor en tijdens de afbraak v/d aanpalende gebouwen of stallingen geven een beeld v/d achterzijde van het gebouw.

Toen keizer Karel bevel gaf een kasteel te bouwen werd de **St.-Baafsabdijkerk** afgebroken. Na de afbraak van de ganse site is men met archeologisch onderzoek gestart en waar de muren van de abdijkerk ooit stonden heeft men **beukenhaag** aangeplant die ingewijd werd in 2008.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Slachthuisbrug werd in mei 1940 ook opgeblazen door onze genietroepen. Er kwam een tijdelijke **noodbrug** voor voetgangers van 1940 tot 1956.

Slachthuisstraat 68 had op de foto het n° 22

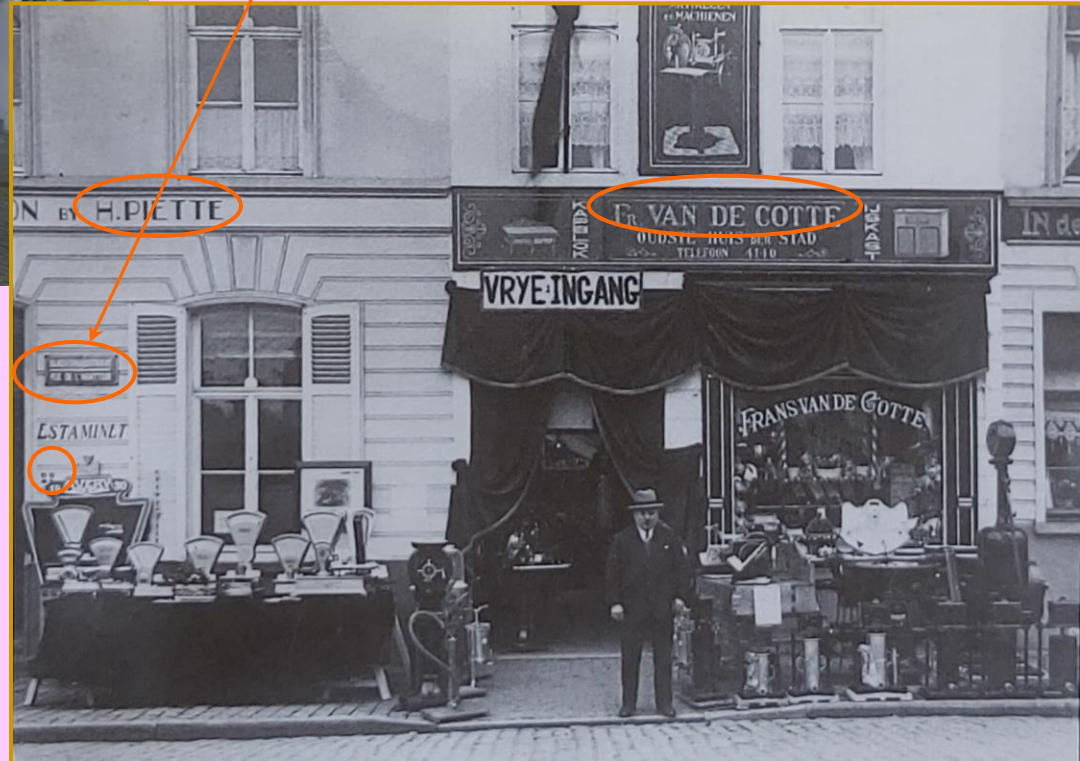
Kasteellaan

Vier aanwijzingen op onderstaande foto.

Piette woonde in het huis met n° 22 dat toen bovendien het laatste was in de Slachthuisstraat, net voorbij veranderde de straatnaam in 'Nieuwe Veemarkt'. Zijn buurman Frans Van De Cotte woonde op nr 21. Ik vermoed dat beide woningen op de plaats stonden van het huidige n° 72.

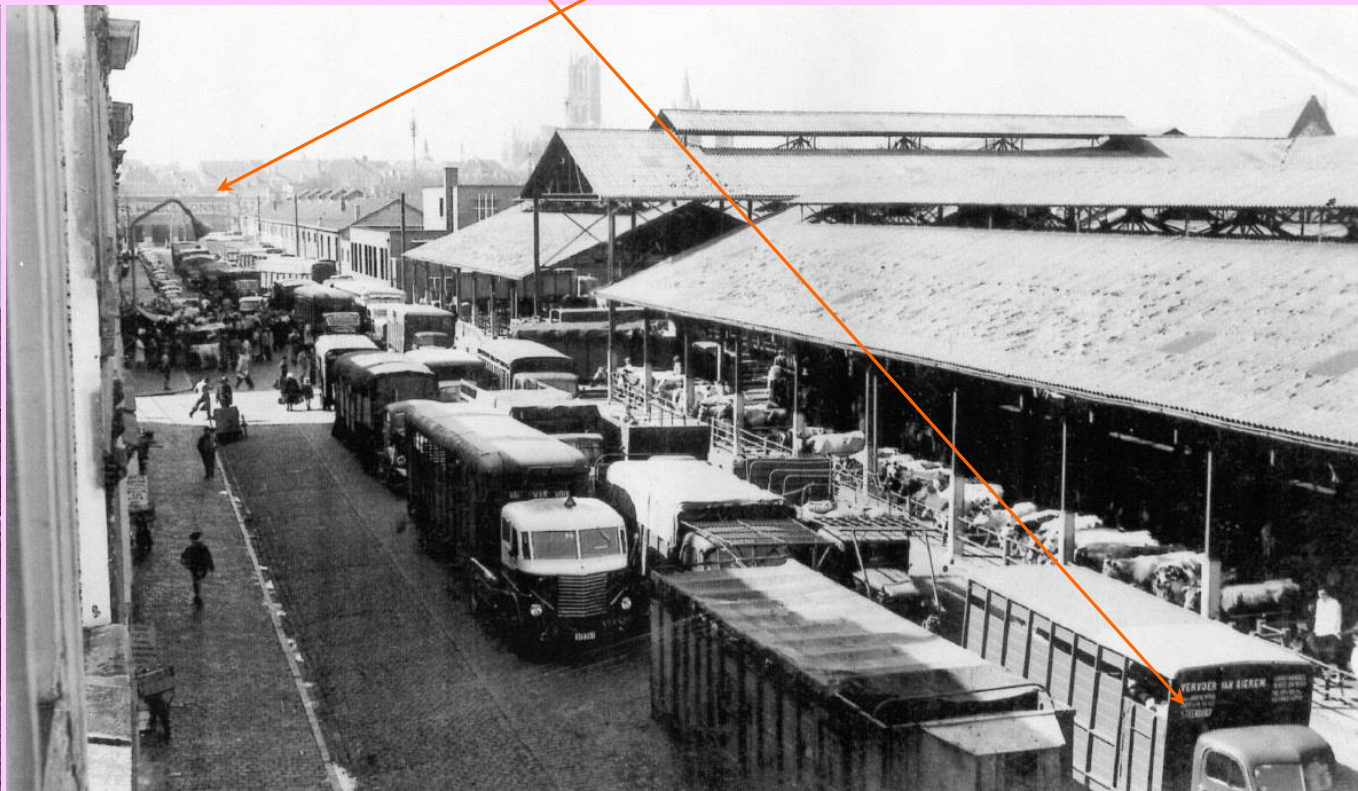
De foto dateert uit eind de jaren twintig van de 20e eeuw.

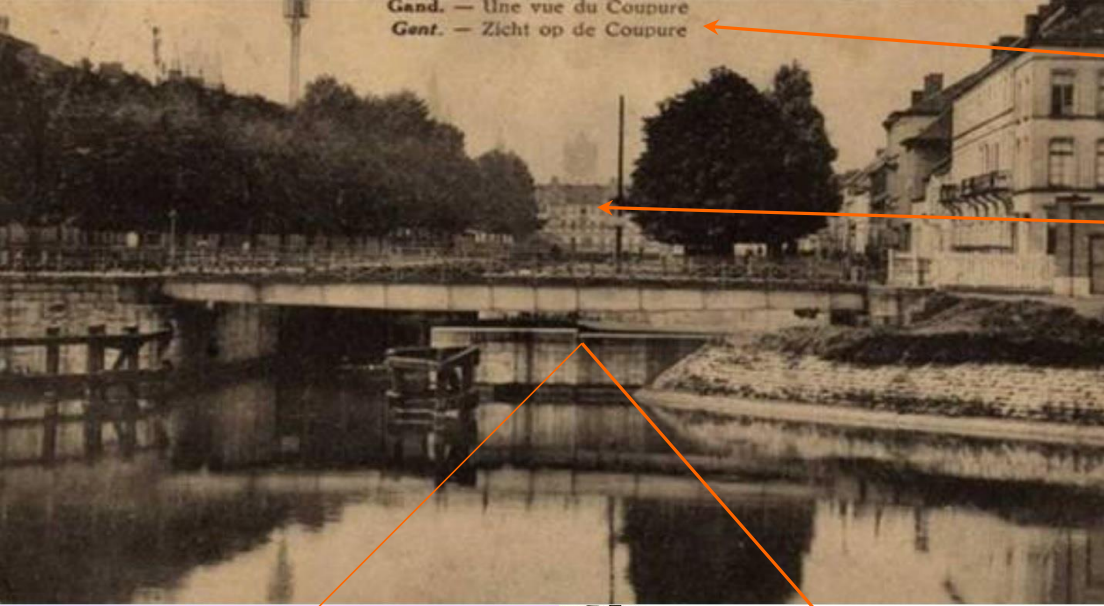

Abdijstraat 9, circa 1923.
slager Arthur D'Havé komt in de slagerij van zijn voorganger B. Pesant.

Immense drukte op en rond de overdekte veemarkt. Aan koebeesten blijkbaar geen gebrek. Vrachtwagens over de gehele lengte v/d Slachthuisstraat, in een driedubbele rij geparkeerd op de voorgrond. Men kwam zelfs van Steendorp (bij Temse) met dieren naar Gent. Op de achtergrond de brouwerij van Meiresonne aan de Koepoortkaai.

Opnieuw een verwarrende verwijzing op een postkaart. 'Zicht op de Coupure' is in de betekenis van een kunstmatig aangelegde vaargeul voor de scheepvaart te verklaren.

In dit geval is het de draibare ijzeren spoorwegbrug (anno 1855) over de Pauwvaart (Coupure) komende van de Kasteellaan links, de Schoolkaai en Hagelandkaai verbindend en verder richting Dok-Zuid. Op de achtergrond kan je de oude gebouwen op de Nieuwbrugkaai nog terugvinden op andere postkaarten van die periode.

Deze brug wordt in 1945 door de terugtrekkende vijand vernietigd. Er kwamen toen tijdelijk verplaatsbare treinrails die konden worden weggenomen indien de doorgang v/d scheepvaart dit vereiste.

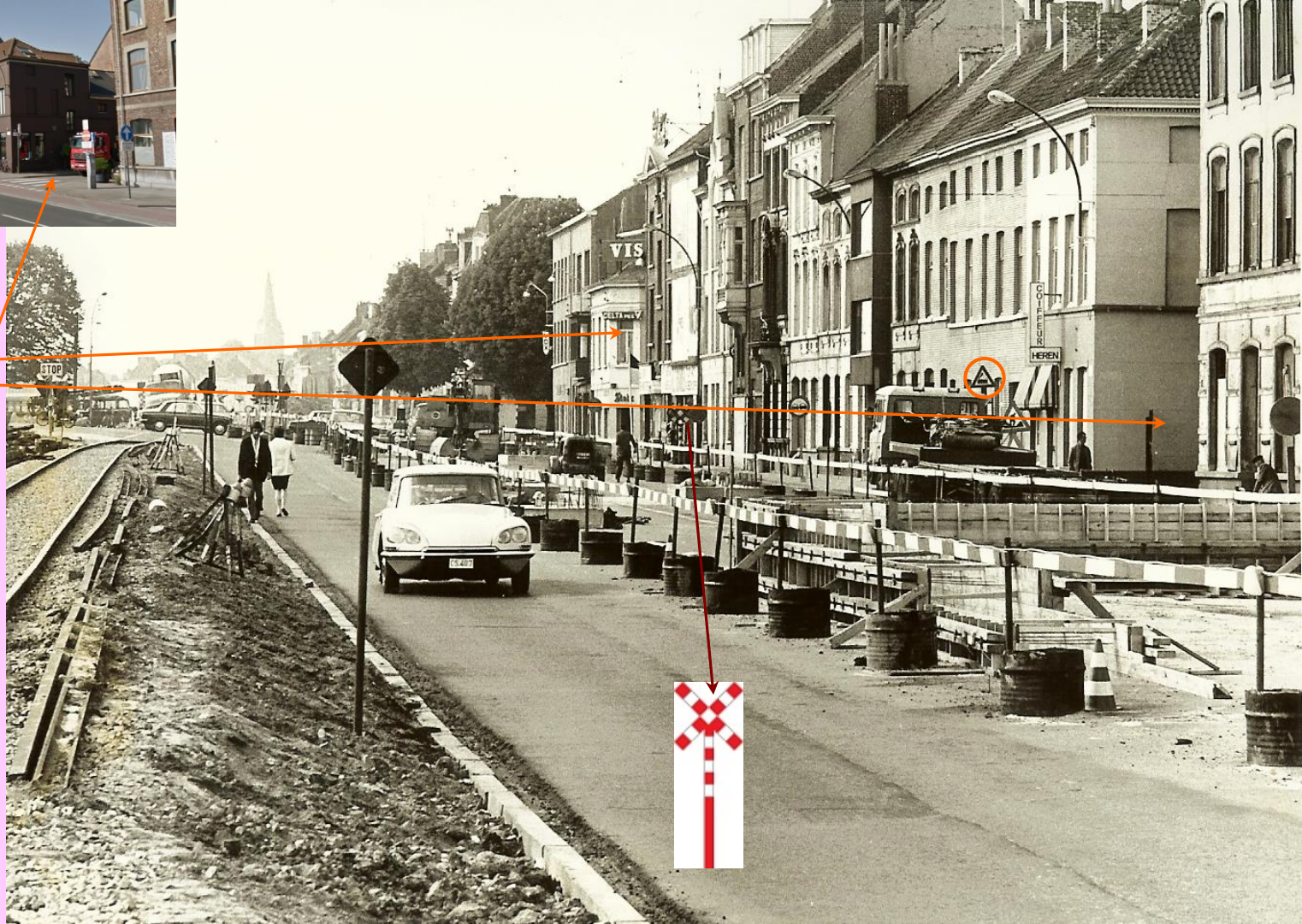
Kort daarna werd er voorzien in een vaste stenen brug die 1m hoger kwam te liggen en in 1949 bouwt men er een voetgangersbrug naast van 1,75m breed voorzien van een stevige borstwering.

Na de aanleg v/d fly-over verdwenen dan de bestaande bruggen en in 1999 wordt na de aanleg van de ring rond de zwaai kom de Oktrooibrug voor het autoverkeer opengesteld.

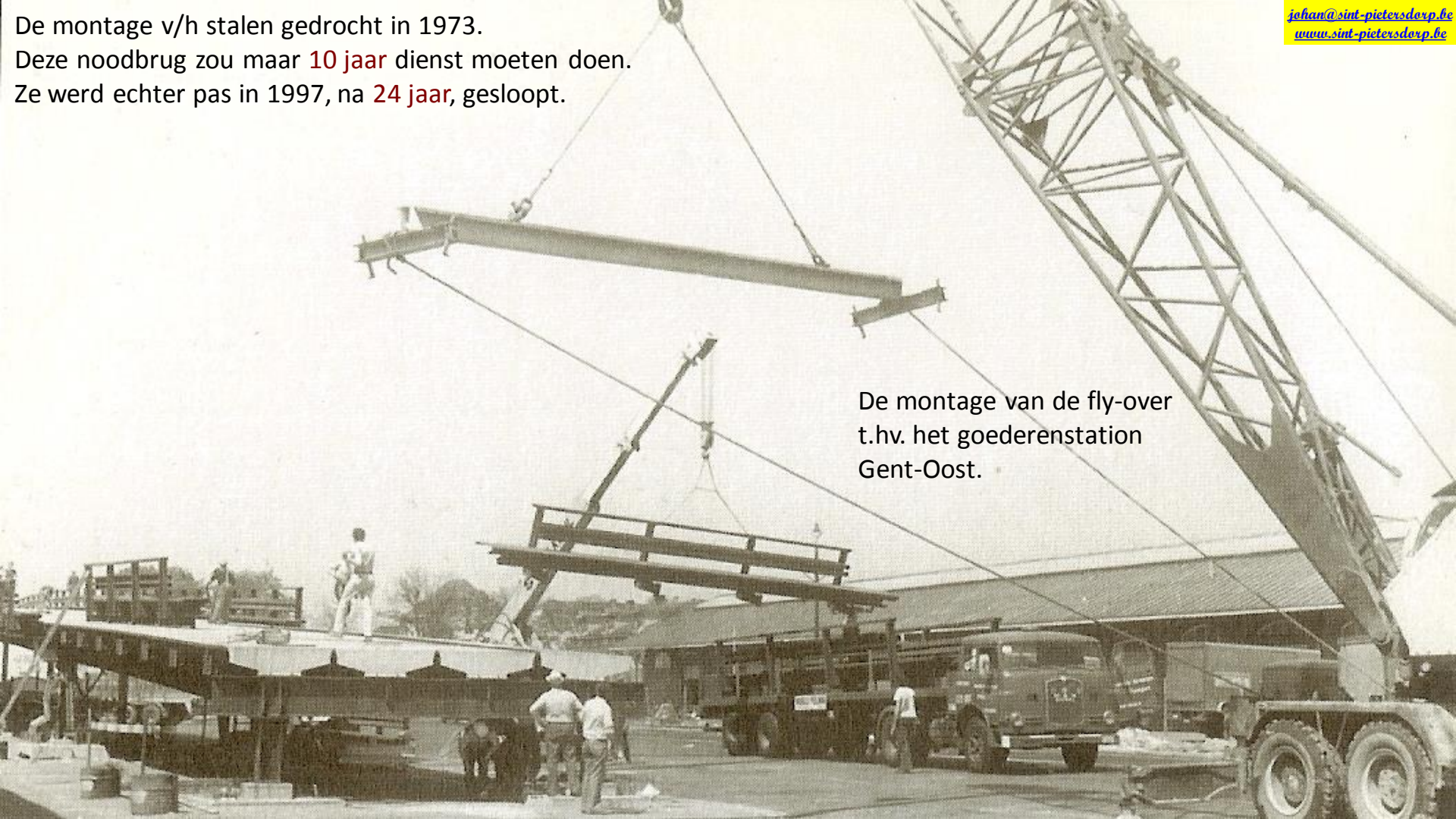

De voorbereidende werken
op Dok-Zuid voor de aanleg
v/d fly-over in 1973 t.h.v. de
Dampoort- en Stukwerkers-
straat.

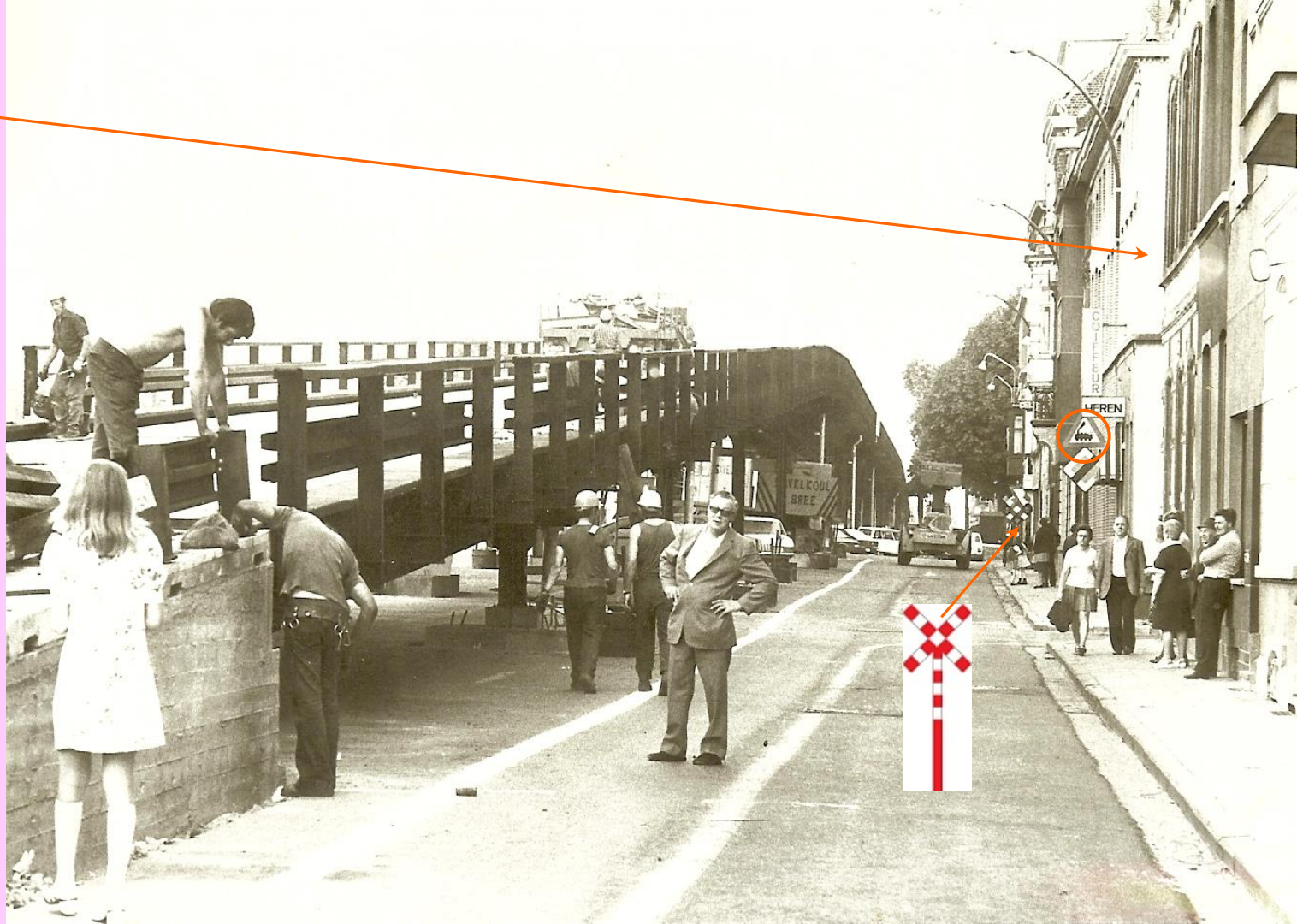

De montage v/h stalen gedrocht in 1973.
Deze noodbrug zou maar **10 jaar** dienst moeten doen.
Ze werd echter pas in 1997, na **24 jaar**, gesloopt.

De montage van de fly-over
t.h.v. het goederenstation
Gent-Oost.

De laatste hand leggend
aan de afwerking v/d
brug t.h.v. de Stukwer-
kersstraat onder toe-
zicht.

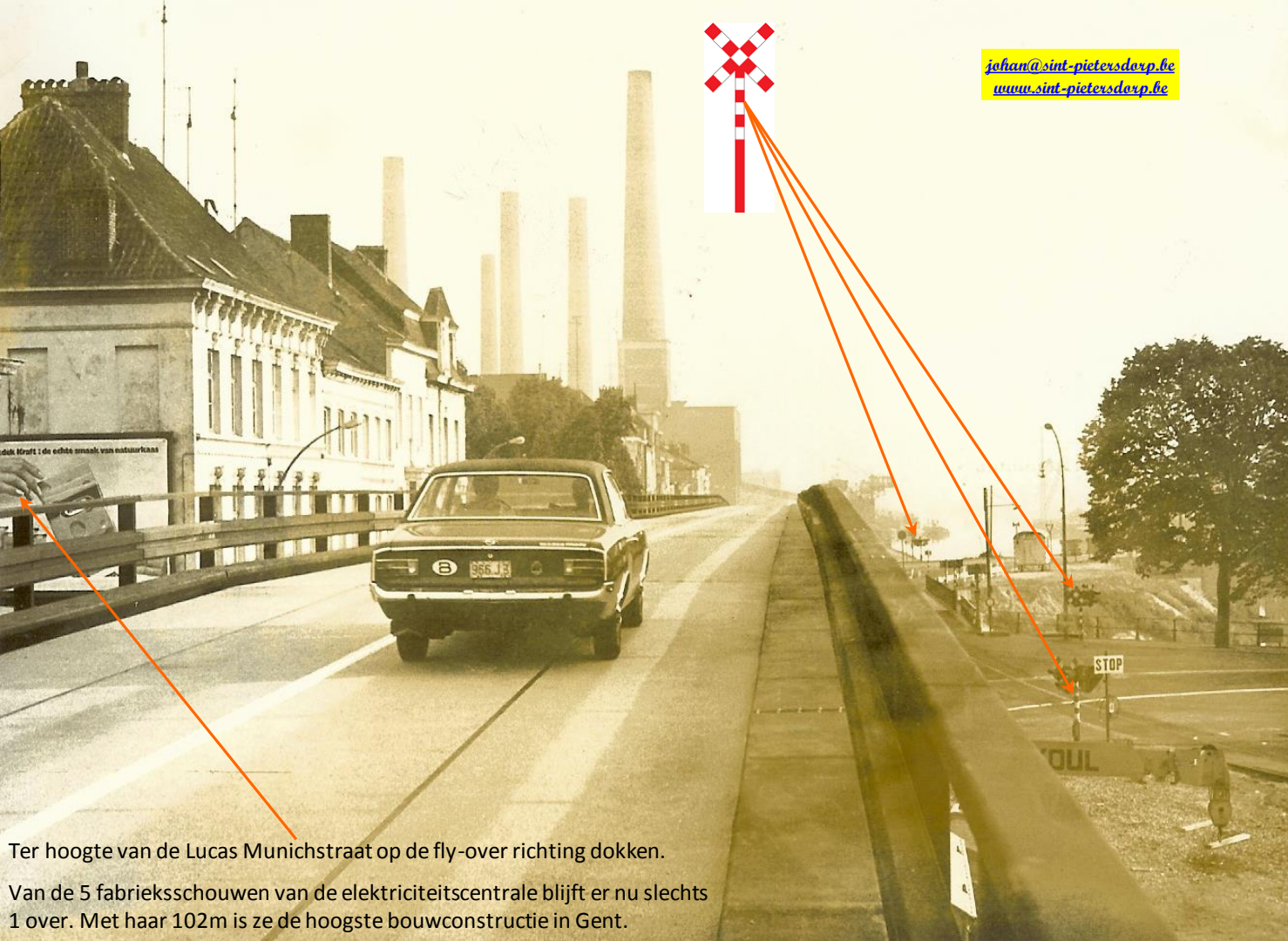

Aan de rook die uit de schouwen kwam zag je van waar de wind kwam. Overal rook je de hout- en kolenkachels en aan de beestenmarkt rook je de koeienvlaaien.

De duiven die je overal hoorde, de gelige mist die er soms hing 's morgens, het gedaver van de fly-over en de spoorweg.

'T is enorm verbeterd, de industrie is reeds naar de rand van de stad verhuisd, maar nu gaat men toch op het scherpst van de snede balanceren. Wat willen ze in Gent? Een groot woonerf met multinationals in de winkelstraten om meer volk aan te trekken? Een stad die teert op de dienstensector?

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Nu spreekt men van luchtvervuiling, wat was het dan in de jaren '60 en '70? In de elektriciteitscentrale werden er volop kolen gestookt. Heden nog enkel aardgas. Bekijk de **vijf schoorstenen**.

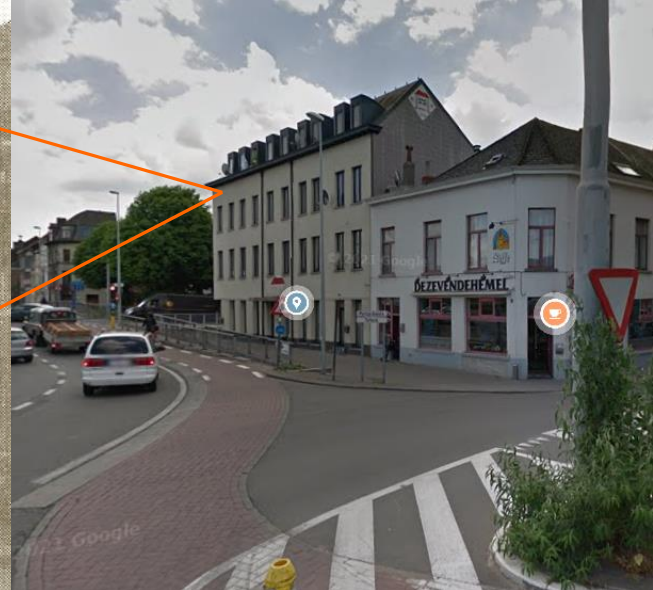
Koeien lossen te veel methaangassen en men zou deze nu ook belastingen willen opleggen. Straks mogen we ook geen windje meer laten.

Alles is op goeie weg aan het gaan en steeds maar zagen. Ik vraag me nog altijd af hoe het komt dat ik toen niet dood ben gevallen want net dan was de vervuiling op zijn hoogst.

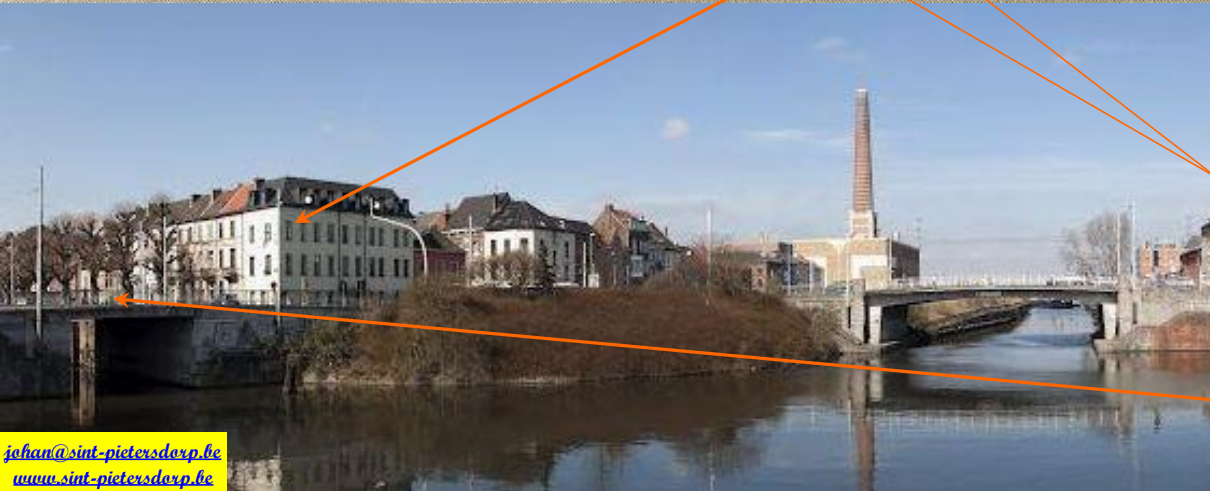
Een ander opmerkelijke situatie is de **spoorlijn** die toen nog van het goederenstation Gent-Oost naar het Stapelplein liep, voor het autoverkeer duidelijk aangegeven met gevaarsborden van het type A45 en verkeerslichten. Blijkbaar zonder slagbomen.

Ter hoogte van de Lucas Munichstraat op de fly-over richting dokken.

Van de 5 fabrieksschouwen van de elektriciteitscentrale blijft er nu slechts 1 over. Met haar 102m is ze de hoogste bouwconstructie in Gent.

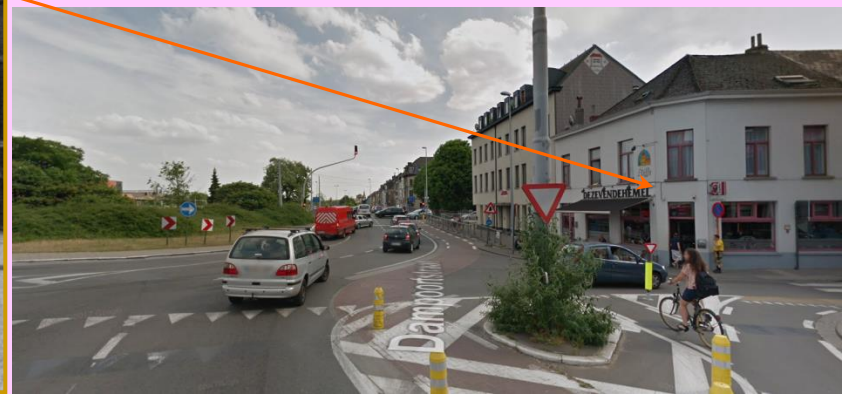
Spookrijder zou je denken... Neen, vroeger heel normaal rijgedrag.

Een aftakking van de spoorlijn 58 (de lijn Gent-Eeklo), die van het voormalig goederenstation Gent-Oost over de Pauwvaart naar het Stapelplein liep zorgde af en toe voor gevaarlijke verkeerssituaties rond de zwaikom.

De Oktrooibrug werd pas in 1999 gebouwd over de Napoleon de Pauwvertakking een kanaaltje tussen de Visserij en de zwaikom.

Johan Vn woonde pas een 5-tal maanden in Gent en moest nu en dan wel eens aan de Dampoort zijn. Plots merkte hij op dat alles veranderd was. Van die voorbereidingen wist hij blijkbaar niets. Alles moet opgetrokken geweest zijn in 3 dagen tijd, van 15 tot 17 juni 1973. De firma die dit gevaarte geconstrueerd heeft was Nobels-Peelman uit St.-Niklaas die ook het Atomium heeft vervaardigd en een gelijkaardige brug eerder in Brussel. Helaas is die firma op de fles gegaan in 1983.

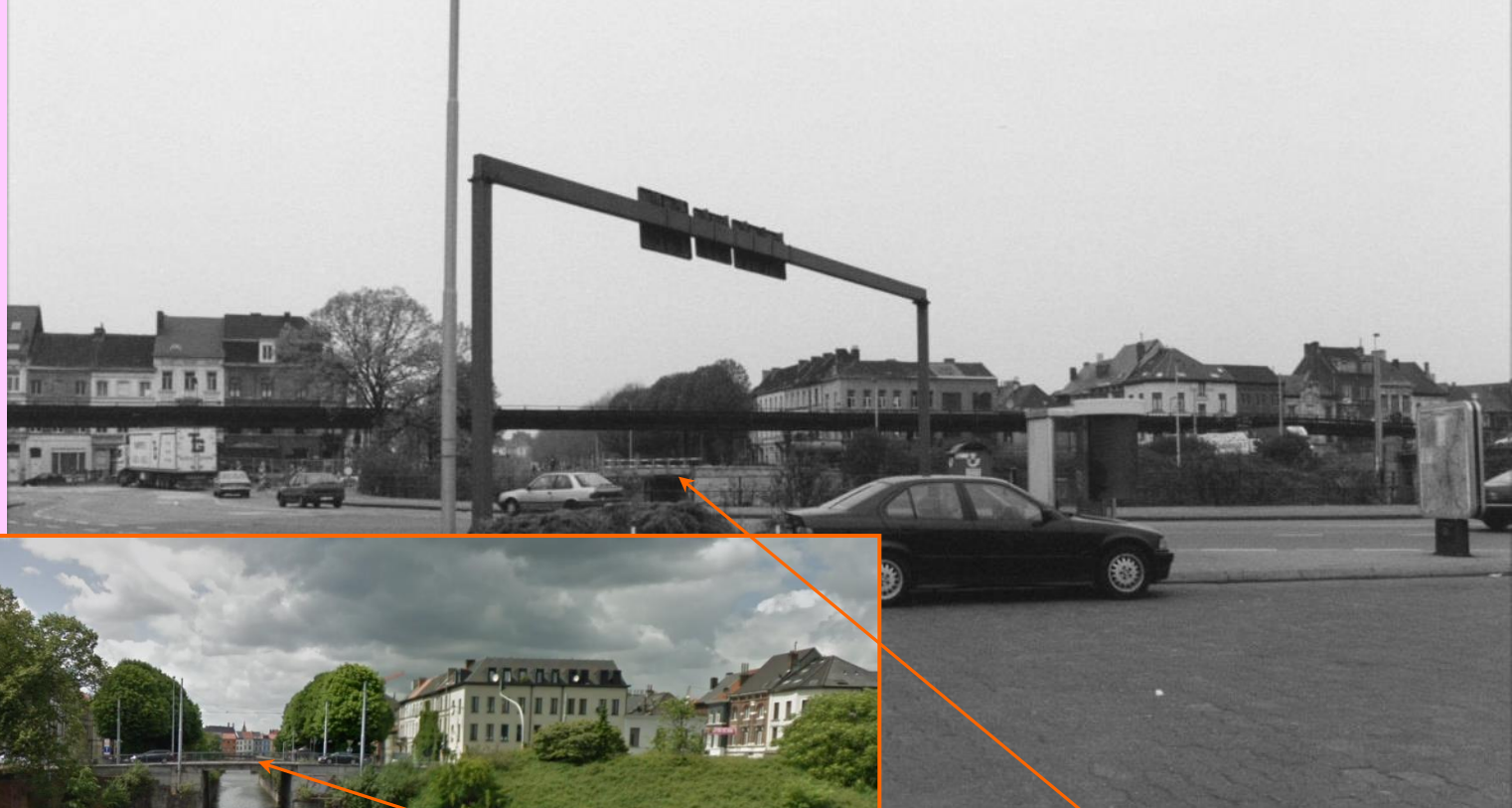
de Gandastraat

1982

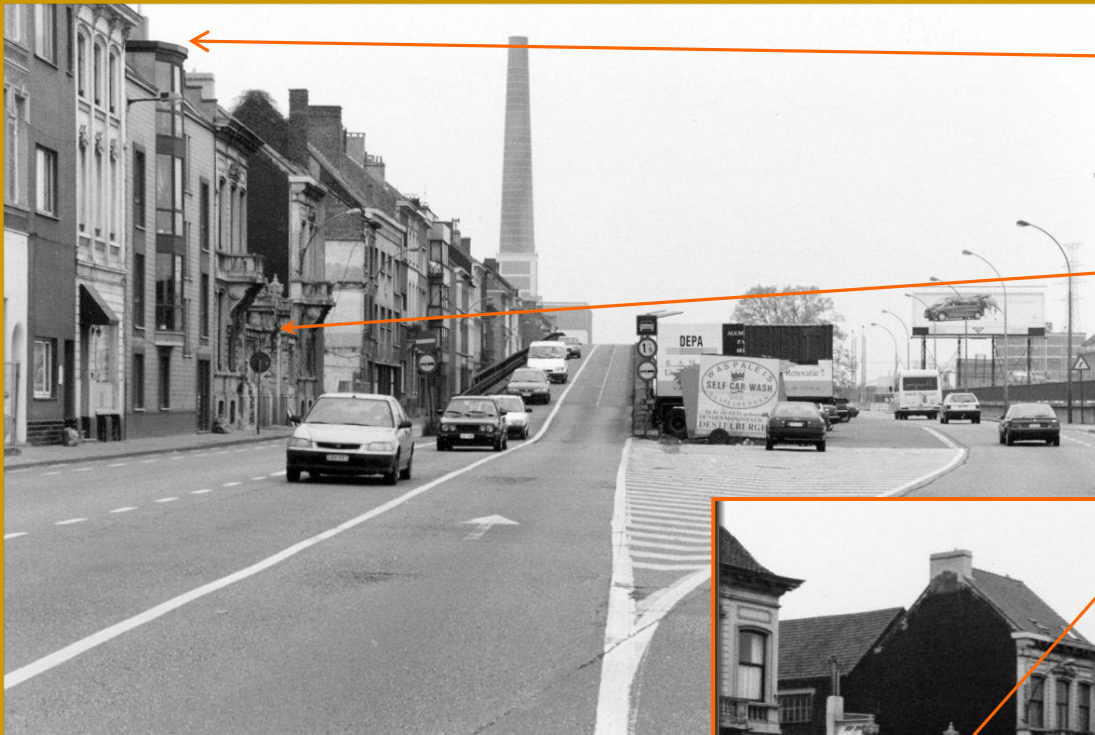
Deze nieuwe verkeerssituatie na de aanleg v/d fly-over was des tijds ook efkes wennen en nu na al die jaren een gek beeld.

De fly-over was in die tijd dè geschikte oplossing voor het chaotisch verkeer rond de Dam-poort.

De voormalige spoorbrug over de Pauwvaart waar nu de Oktrooibrug ligt.

Stukwerkersstraat

Pijndersstraat

Wanneer deze foto juist genomen werd weet ik niet precies. Is men er bezig met voorbereidende werken om er een extra rijvak aan te leggen vooraleer de fly-over zou worden afgebroken? 'T zou kunnen ... **Tips altijd welkom.**

Fly-over ter hoogte van de Pijndersstraat

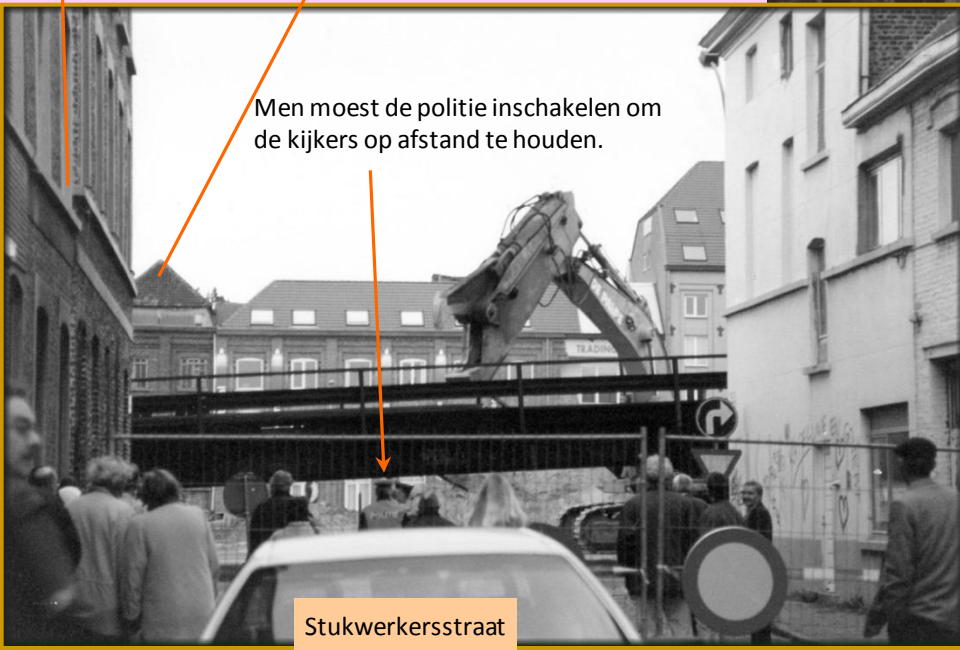
Mei 1997, quit fly-over, de tang erin.

In plaats van eerst een tunnel te graven en dan de fly-over op te offeren ... er zouden zo veel minder doden en accidenten zijn geweest. Maar ja te weinig geld allicht.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Men moest de politie inschakelen om de kijkers op afstand te houden.

Stukwerkersstraat

Vanaf de Stukwerkersstraat richting kruispunt aan de Dampoortstr.

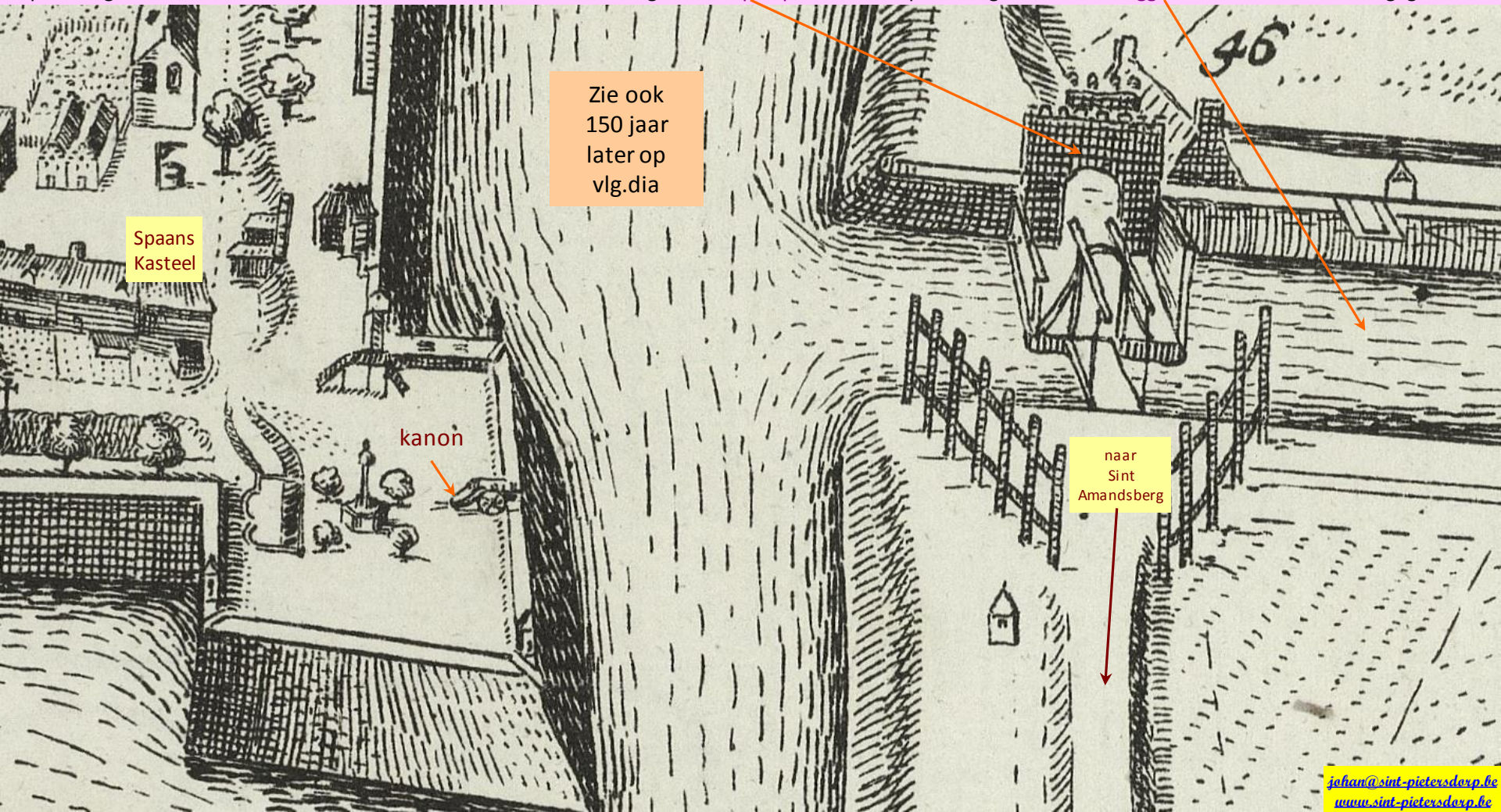
Indien men inkomgeld had gevraagd voor het spektakel van de afbraak van de fly-over ... het had in ieder geval veel bekijks.

De bouwers, ingenieurs hadden nooit gedacht dat er in 2019 ooit **temperaturen** zouden zijn van **meer dan 40 graden** in de schaduw. Over gans de lengte zijn de boordstenen in arduin verplaatst. Wie zal dat betalen? En wees gerust, het zal ook gebeuren met gebouwen die geen of te weinig uitzettingsvoegen hebben. Het is de andere kant van deze brug.

Op dit fragment v/d kaart van Hondius uit 1641 zien we de toenmalige Antwerpse poort en de ophaalbrug over de vestinggracht zeer in detail weergegeven.

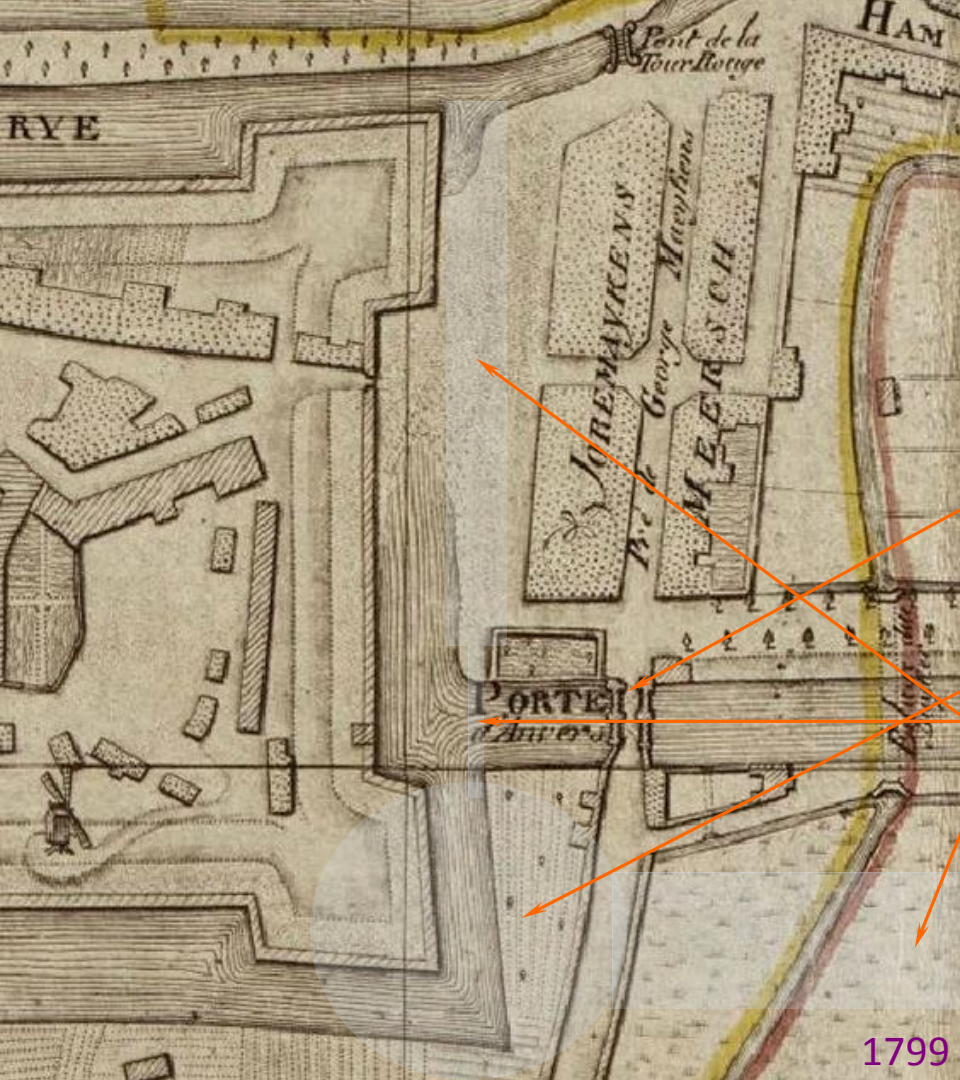

Zie ook
150 jaar
later op
vlg.dia

Spaans
Kasteel

kanon

naar
Sint
Amandsberg

1799

Het nieuwe havendok, de zwaai kom en de Napoleon de Pauwsluis en -vaart krijgen vorm.

1809

Twee kaarten met een verschil van amper 10 jaren onder het Frans bewind.

De 1^e Antwerpsepoort lag toen voor de stadsvest aan het eind v/d Joremaeykendsdries ongeveer de huidige Dampoortstraat.

Vanaf die jaren zal alles op deze site ferm veranderen onder het bewind van Willem I, koning der verenigde Nederlanden.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Dampoort richting de stad

De 2e Antwerpse poort uit 1828 lag ongeveer ter hoogte van het begin v/d Koopvaardijlaan aan het hedendaags treinviaduct. Ze zal echter geen lang leven beschoren krijgen gezien de industriële ontwikkeling toentertijd.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

N° 18 **Gand.** Le bassin à l'Entrepôt
Gent. Dok en Stapelplaats. Nabij het Waes-Station

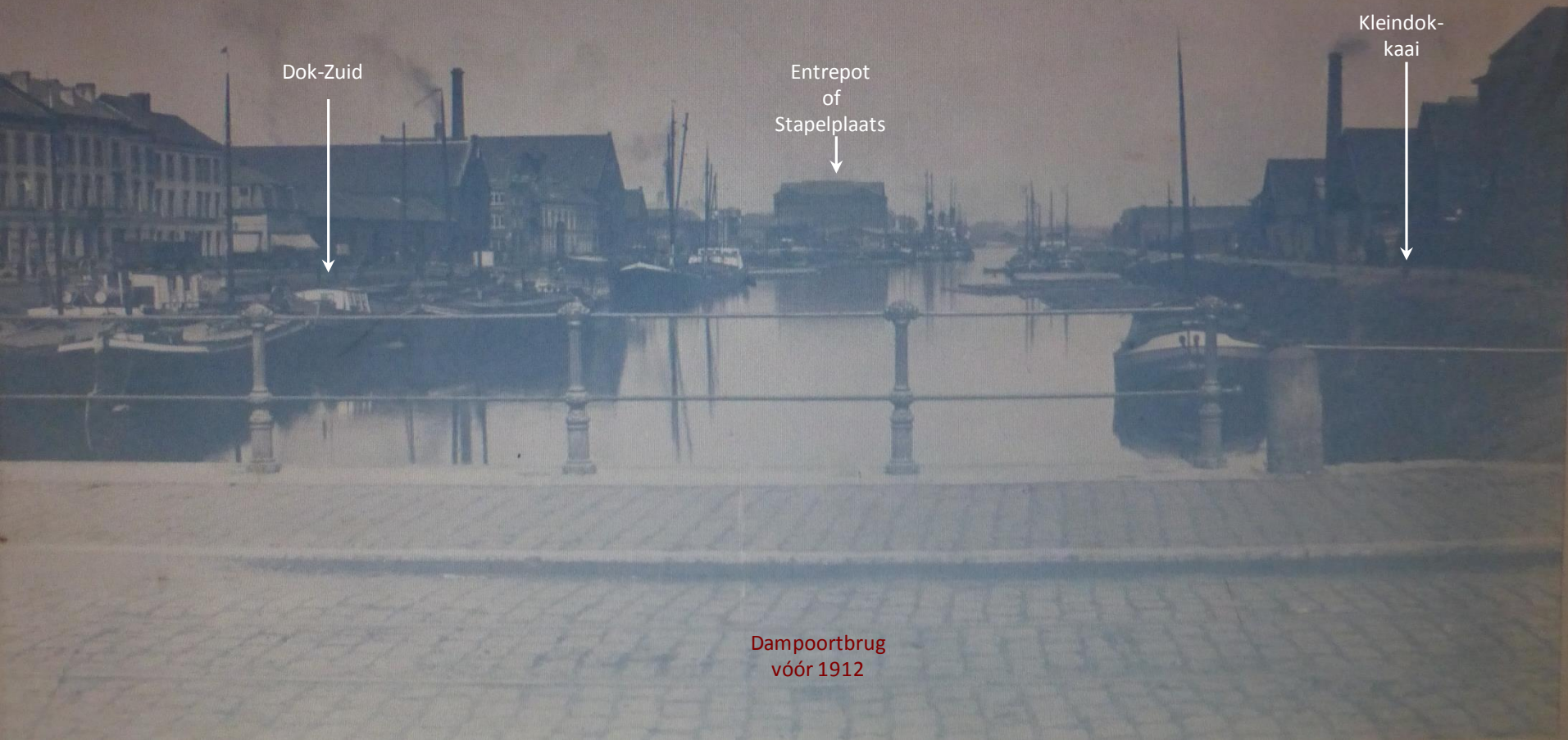
De postkaart hiernaast is van iets latere datum, omstreeks 1905. “Colores” is verdwenen en L^D (=Leopold) Phalempin, Kleine Dokboulevard 11, een fabrikant in kachels, stoven en pompen heeft er nu zijn bedrijf in ondergebracht, zie verder.

jehan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

De 2^e Dampoort-draaibrug uit 1866. Deze deed dienst tot ± 1912.

Foto v/d metalen draaibrug uit 1866, genomen circa 1900 gezien de markering “**COLORES**” op de zijgevel v/h grote pand langs de Kleindokkaai, een naamloze maatschappij van verfwaren met adres Kleine Dokboulevard n° 9, nu de Koopvaardijlaan, en de fabriek achteraan langs het water.

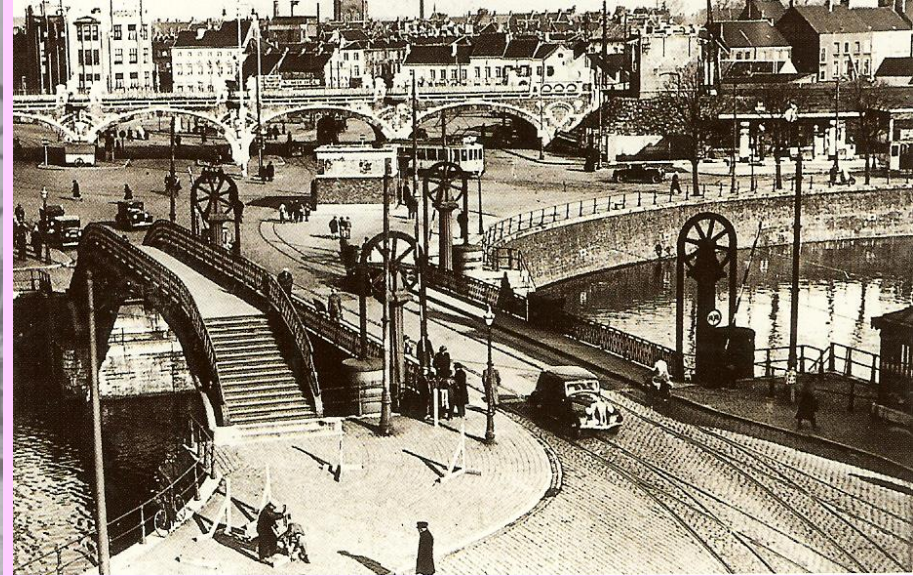
Gand — Le Pont et la Porte d'Anvers.

De draaibrug uit 1866

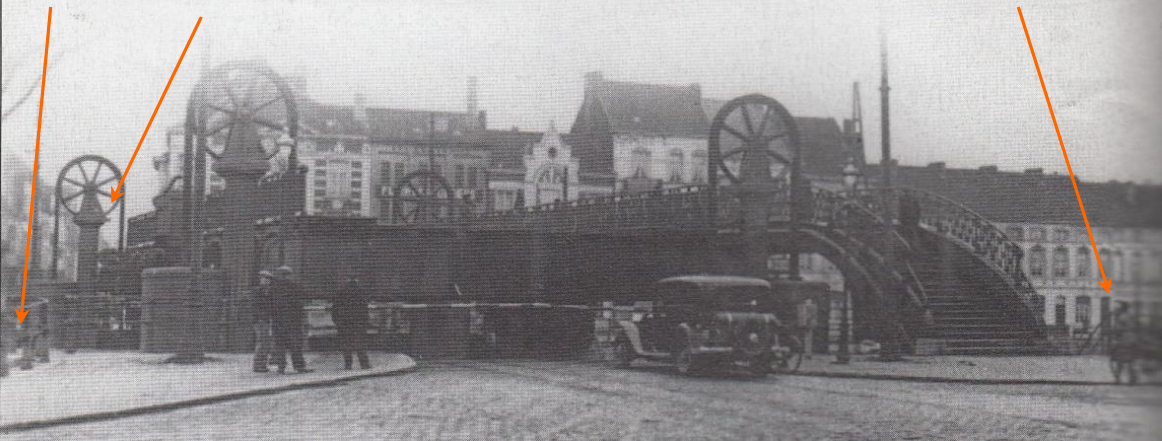
De immense voetgangersbrug aan de Dampoort gezien vanaf de Kleindokkaai

De merkwaardige opgaande Dampoortbrug met de 4 torens waarin tegengewichten door waterkracht op en neer konden bewogen worden kwam in maart 1913 net klaar voor de wereldtentoonstelling. Dit type hijsbrug was niet aan haar proefstuk toe want in **Doornik hadden ze er reeds 3 over de Schelde**. Vlak ernaast kwam enkele tijd nadien de definitieve vaste verhoogde (een 18-tal treden) voetgangersbrug ter vervanging v/h planken noodvoetbrugje dat sinds juni 1912 naast de spoorwegbrug over de De Pauwvertakking naast de zwaai kom geplaatst was.

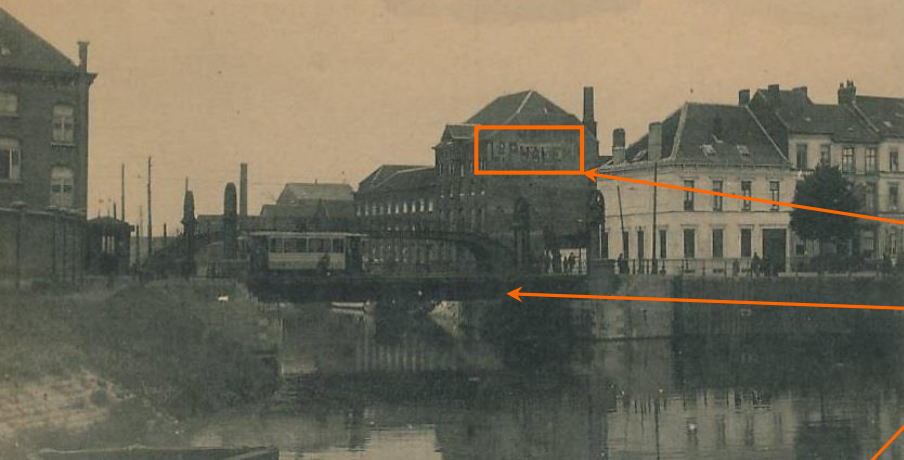
Zwaai kom Dampoortstraat

Handelsdok

PATRIA

Gent, Dampoortbrug
Gand, Pont Porte d'Anvers

In 1932 waren er reeds plannen om de ophaalbrug te vernieuwen. Dit gebeurde pas in 1937-'38. Het brugdek kwam 1m hoger te liggen, waardoor de voetbrug ernaast nog slechts 11 i.p.v 18 treden telde, en de brug zelf was 65cm minder dik. Men bekam aldus een winst van 1,65m op de doorvaarhoogte. Let ook op de brugreling die van een heel ander kaliber is.

In 1940 werd ze echter opgeblazen (2 jaar dienst) en niet door de bezetters maar door onze eigen genie.

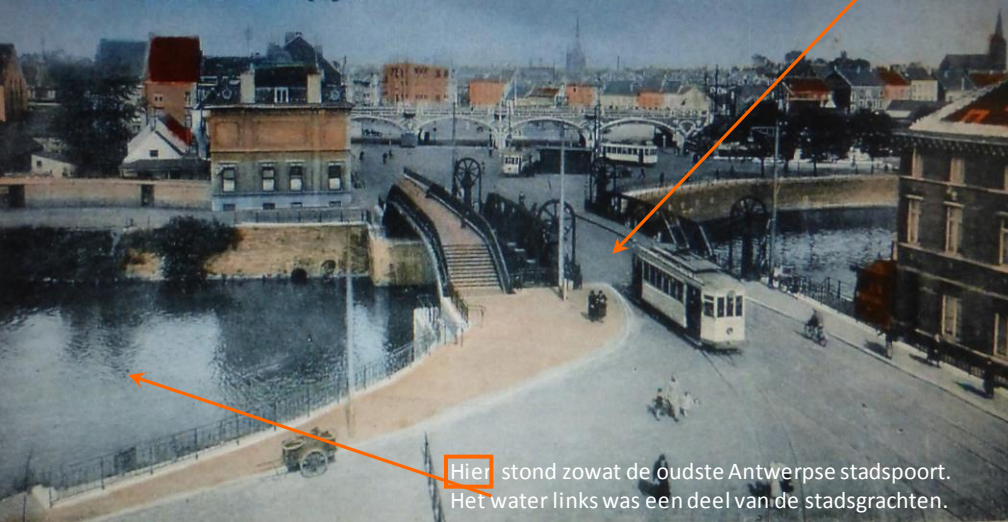
1^e hijsbrug van 1913

Usines Ld Phalempin van enkele dia's eerder

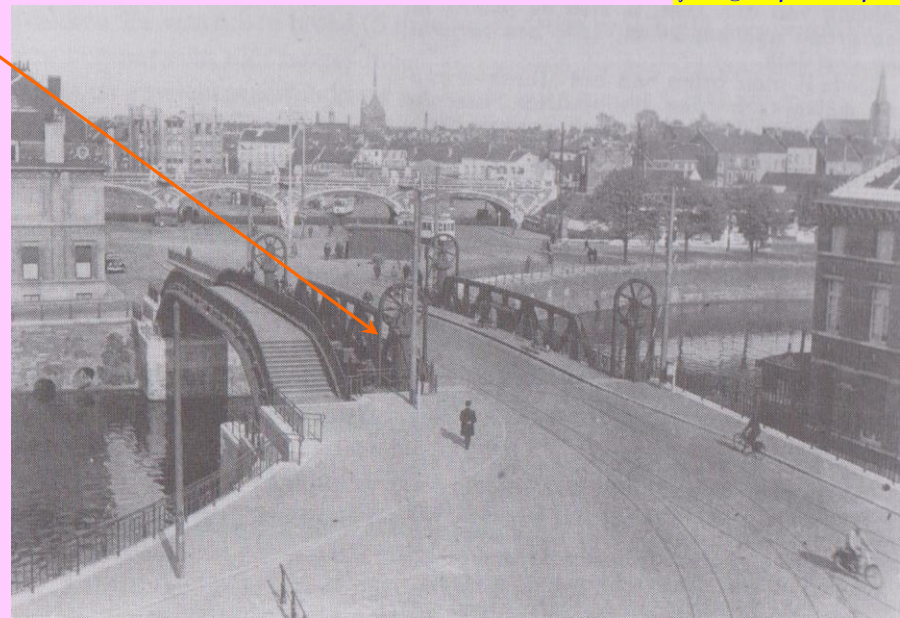
2^e hijsbrug van 1937

johan@sint-pietersdorp.be

Ghent. — Panorama, Antwerp gate

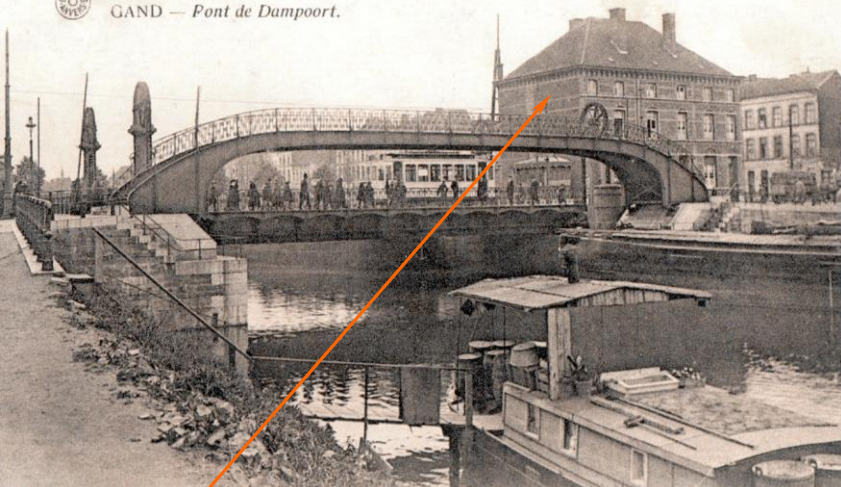

Hier stond zowat de oudste Antwerpse stadspoort. Het water links was een deel van de stadsgrachten.

GENT — Dampoortbrug.
GAND — Pont de Dampoort.

aanpalende huis atelier van de vorige dia

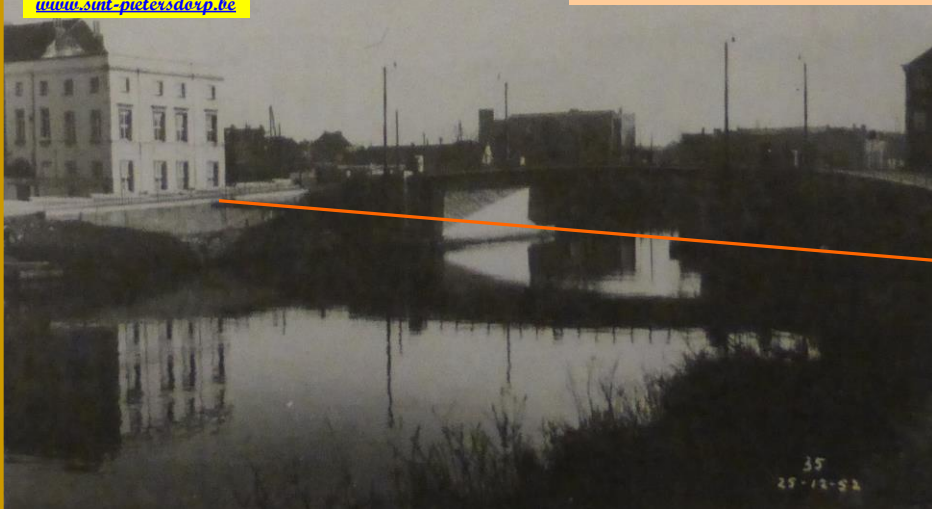
De Dampoortbrug opgeblazen tijdens de meidagen van 1940, met tijdelijke noodoplossing. De voetgangersbrug lijkt ook vernietigd.

Foto's van vóór de aanleg van de fly-over in 1973.
Dit huis diende er ondermeer voor gesloopt te worden.

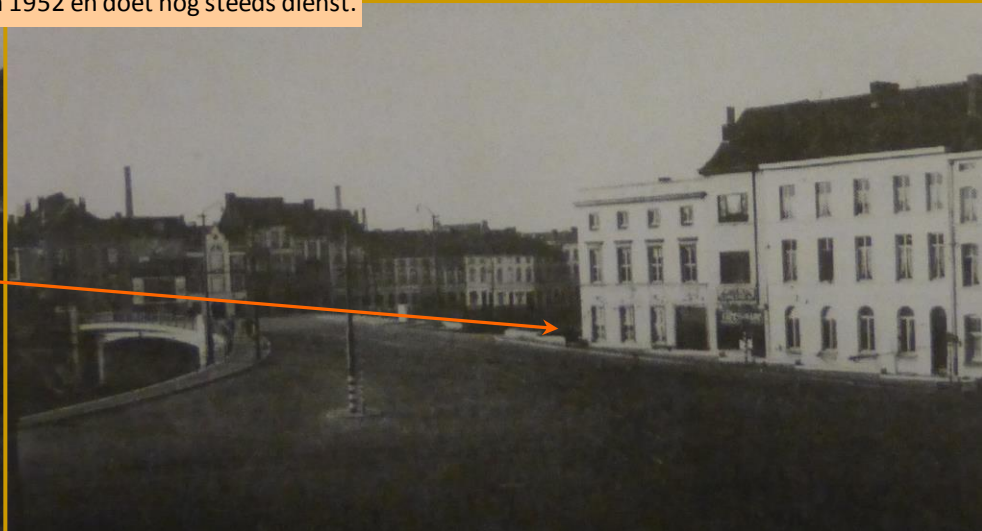

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Deze Dampoortbrug dateert van 1952 en doet nog steeds dienst.

Slechts 1 schoorsteen blijft er nog over v/d elektriciteitscentrale

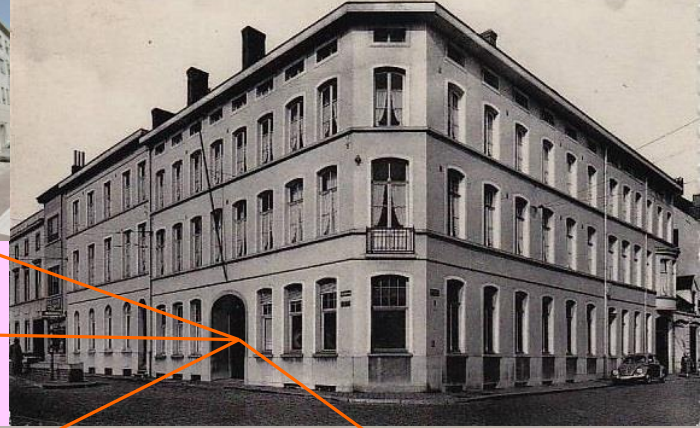

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

2013

Oktrooi plein, kliniek Vercauteren-Drubbel 1953

1952

2018

1952

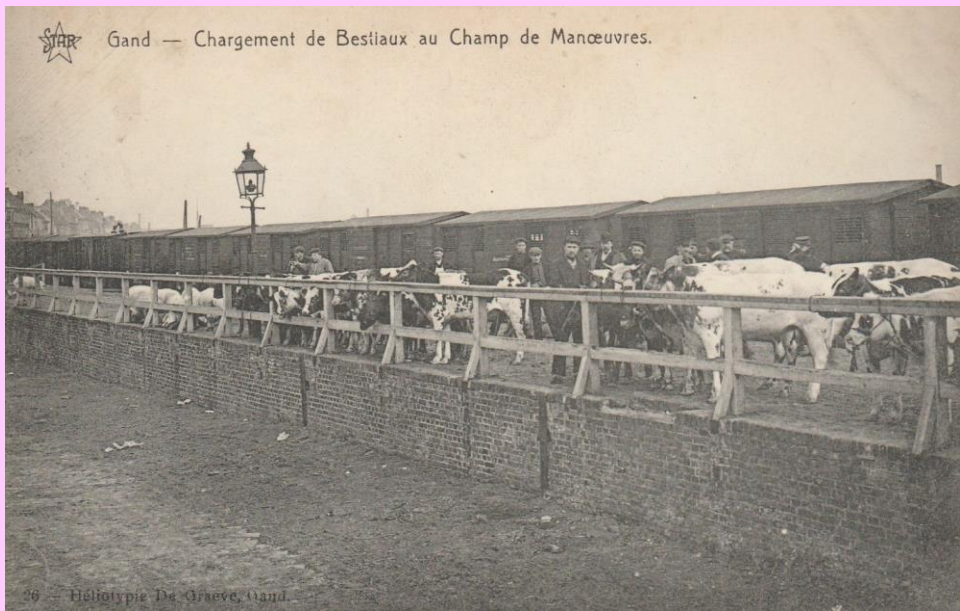
2018

johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

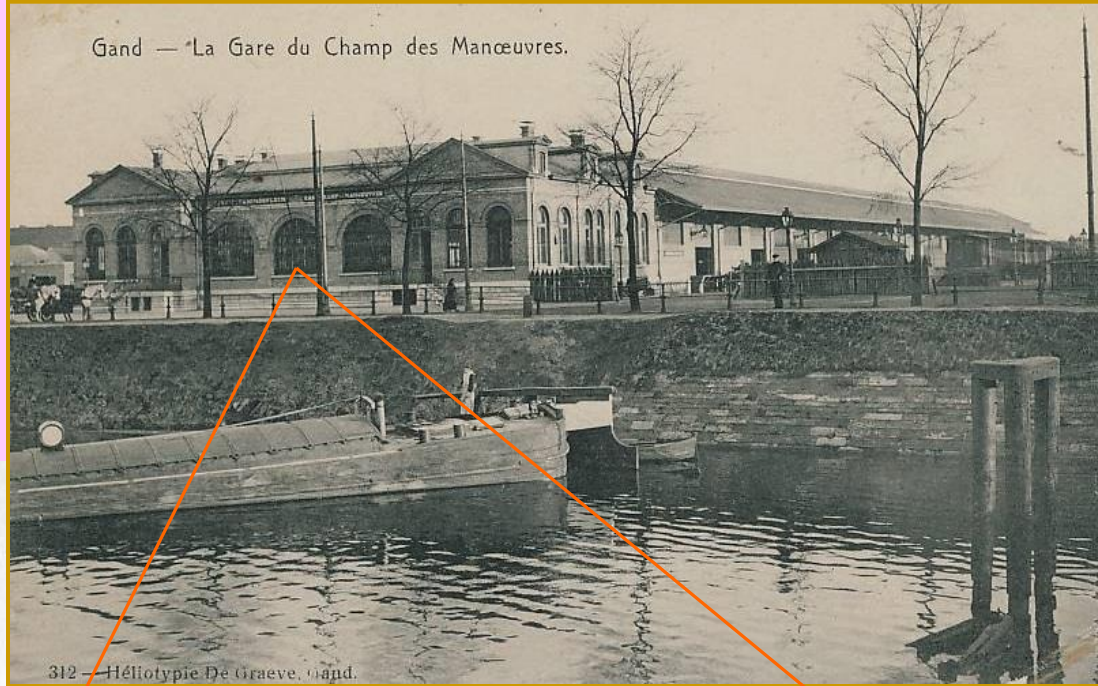
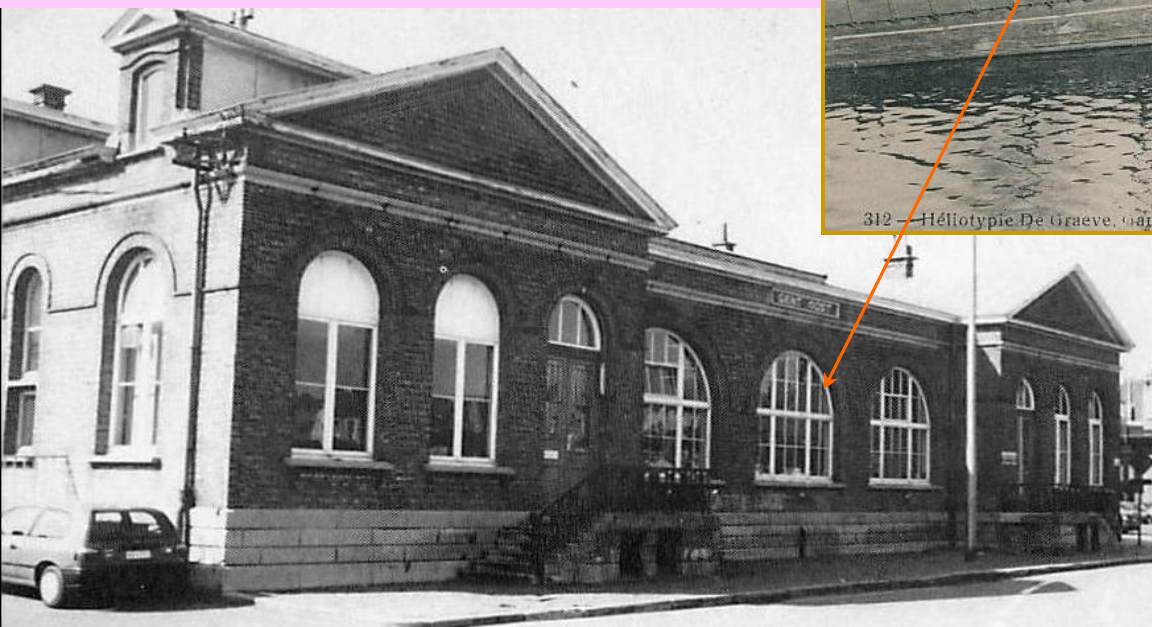

Gand — Chargement de Bestiaux au Champ de Manœuvres.

Het verdwenen goederenstation Gent-Oost. Links van het gebouw kwam later het nieuwe station Gent-Dampoort. Ten zuidwesten van het station Gent-Dampoort, waar nu een groot parkeerterrein is, werd omstreeks 1875 een goederenstation aangelegd, oorspronkelijk 'gare du Champ de Manoeuvres', genaamd naar het militair oefenterrein tot midden 19^e eeuw en nabij de militaire versterking 'het Spaans kasteel', vandaar ook de naam 'Kasteellaan'. Later werd Gent-Oost aangesloten op de ringlijn. Het gebouw 'Gent Oost' werd opgericht in 1905 en werd ondermeer gebruikt voor de pakjesdienst NMBS-Colli. Het werd in 1995 buiten dienst gesteld en in het voorjaar van 2000 afgebroken.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Einde D16.

Zie verder [D17](#) voor de oude en nieuwe St.-Jorisbrug, Joremaaie, Hagelandkaai, Schoolkaai & Pauwbrug , Pas- & Rodetorenbrug en -kaai.

De oude Dampoortstations en de Antwerpsesteenweg.

De Spijkstraat en het begijnhof van St.-Amandsberg.

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

We kunnen je maar laten zien wat we bezitten van jouw straat of buurt. Misschien staat deze niet vermeld maar die van vrienden wel. Vergeet hen dan niet deze website door te sturen en ook [E23](#) erbij te vermelden waar zij hun straat dan onmiddellijk kunnen aanklikken. Wij doen dit belangeloos en onrechtstreeks doe je er ons ook veel plezier mee.